

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā Profesionālu lauksaimniecības organizāciju darba devēju grupa 11. - 12.05. 2017. Briselē

Izskatītie jautājumi:

1. GEOPA nākotne
2. Budžets
3. Brexit
4. Veselība un drošība darbā
5. Par rakstiskā paziņojuma direktīvas izvērtēšanu un pārskatīšanu
6. KLP reforma

Kopsavilkums:

1. GEOPA nākotne

Spānijā jauna valdība un ir aizkavējis maksājums COPA/COGECA. Ja ir aizkavēts maksājums, tad eksperts nevar piedalīties sanāksmē.

Vācu eksperti ir izteikuši neapmierinātību ar GEOPA darbu, jo GEOPA strādā pret Vācijas interesēm, piemēram, minimālā alga un īstermiņa līgumi. Jā, esam runājuši, jo šis jautājums bija arī Eiropas institūciju darba kārtībā.

Trešais jautājums, ko vācieši pacēla ir darbošanās GEOPA - rudenī viņi paziņos par gala lēmumu, vai turpinās būt GEOPA biedri.

Šobrīd 80 % no COPA biedriem ir arī GEOPA biedri. 20 % ir biedri tikai COPA.

ES institūciju ietvertie jautājumi, kas attiecas uz sociālo dialogu skaita ziņā ir stipri vairāk, nekā tas ir bijis iepriekšējos gados - no mums kā darba grupas tiek prasīts arvien vairāk.

2. Budžets

2017. gadā Latvijas biedru nauda GEOPA būs 2750 EUR, kas ir par 15,96 % vairāk nekā pagājušajā gadā. Biedru naudas variē starp 2750 un 11000 EUR. Latvija un Lietuva ir starp tām valstīm, kam ir zemākā biedru nauda. Jo valstis ir sadalītas 3 kategorijās. Lielās, vidējās un mazās valstis. 118250 EUR ir ieņēmumi no biedru naudām.

Visus izdevumus, kur ir budžeta deficīts, pašreiz sedz COPA.

Tiek izteikts iebildums par to, ka tas nav normāli, ka mēs runājam par deficīta palielināšanu, nevis par izdevumu samazināšanu.

Un vēl jautājums par to, vai GEOPA ir viena no COPA darba grupām, vai darbojas kā neatkarīga organizācija. Pēc statūtiem tā ir darba grupa, kam ir mandāts paust viedokli par nodarbinātības jautājumiem DG Employment.

3. Brexit

Lielbritānijas pārstāvji ir satraukti par pieejamo darbaspēku pēc izstāšanās no ES. It sevišķi sezonas darbs augļu, dārzeņu nozarēs.

Viņi tagad domā par atļaujas/vīzas ieviešanu tiem cilvēkiem, kam ir dažādas nepieciešamās prasmes, kas nepieciešamas viņu tautsaimniecības pastāvēšanai.

GB ļoti labi apzinās, ka vajag darbinieku, ka vietējie iedzīvotāji nevēlas strādāt daudzus darbos, kas ir ļoti nepieciešami – pašreiz angļi gaida kaut kādus signālus no valdības. Dārzkopji ir satraukušies par situāciju pēc pāris gadiem.

Jautājums: vai UK ir gatavi uzņemt strādniekus no trešajām valstīm?

Atbilde: 80000 sezonas strādnieku, 80-85 % nāk no Rumānijas un Bulgārijas, kas ir ES dalībvalstis. Bet, ja vajadzēs, tad nāksies skatīties uz trešajām valstīm.

Jautājums: Kādi ir plāni par robežām un muitu?

Atbilde: Pēc iespējas centīsimies atstāt brīvu tirdzniecību (ļoti cer uz to, jo arī no UK daudz produktus eksportē uz ES).

Ir izdarīts pasūtījums pētījumam Vāgeningenas universitātē (NL) - kas notiks pie 3 dažādiem scenārijiem ar Lielbritānijas tautsaimniecību - brīvā tirdzniecība, PTO nosacījumi vai liberalizēts tirgus).

4. Veselība un drošība darbā

EK prezentācija - viņi grib, lai visi strādā drošākā vidē.

No Luksemburgas ar video konferenci piedalās EK pārstāvis.

3 asis

1. Veikt izvērtējumu par to, ko ir nepieciešams mainīt likumdošanā, lai uzlabotu aizsardzību pret bīstamiem apstākļiem un cīņu pret arodslimībām.
2. Investīcijas, lai izvairītos no darba vidē iegūtām slimībām un traumām.
3. Atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem (tieši MVU ir grūtāk izpildīt noteiktos darba aizsardzības nosacījumus un tieši MVU vairāk notiek traumas un letāli negadījumi darbā)
4. Lielākie riski darbavietās
  - a) psiholoģiskie riski un ar darbu saistīts stress
  - b) MSD (60 % no ar darbu saistītām problēmām, 60 % gadījumos iemesls, kad neierodas darbā un pastāvīgs kapacitātes trūkums darbā)--> rokasgrāmata ar labākajiem piemēriem tiks iniciēta - NL informē, ka viņiem ir 12-13 rokasgrāmatas lauksaimniecības nozarē, kur jau šīs lietas ir izstrādātas.
  - c) dažāda veida riski: novecošanās, sieviešu nodarbināšana

Mazie vidējie uzņēmumu vidū tikai 69 % uzņēmumu veic risku novērtējumu uzņēmumos, salīdzinājumam, 96 % lielajos uzņēmumos.

EK tagad skatās, kādi ir labie piemēri dalībvalstīs. Sadarbojas ar dalībvalstīm, sociālajiem partneriem, lai nodrošinātos, ka OSH likumdošanas rāmis ir ilgtspējīgs, atbilstoša ieviešana.

Kādā veidā tiek organizēts darbs - trīspusējā sadarbība.

EK izsludina iniciatīvu, lai valstis veicina drošu darba vietu un darba apstākļu radīšanu.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=2709>

Eiropas Savienībā negadījumos darbā katru gadu iet bojā 4000 strādnieku, vēl 3 000 000 strādnieku gūst nopietnas traumas negadījumos darbavietās.

5. Par rakstiskā paziņojuma direktīvas izvērtēšanu un pārskatīšanu (Evaluation and Revision of the Writtenn Statement directive Dir. 91/533/EEC)

Direktīva ir pieticīga, šīs direktīvas sakarā mums ir 2 izaicinājumi: viens no tiem, kā mēs šodien varam to uzlabot?

Kā mēs to transformējam, lai nodrošinātu visiem pieejamā veidā?

EK pārstāvis:

Direktīva ir izstrādāta, lai aizsargātu darbiniekus.

Direktīva neparedz, ka rakstiskais dokuments obligāti ir darba līgums, tas var būt jebkāds parakstīts dokuments, kas ļauj darbiniekam uzzināt savus pienākumus, tiesības, atbildību.

EK saka, ka visi uzņēmēji uzskata, ka šī direktīva ir ļoti nepieciešama. Tā palīdz darboties vietējam tirgum un aizsargā cilvēkus.

Ir daži šķēršļi:

-direktīvas pieeja nav pilnībā skaidra, nav zināms, kā dalībvalstis izprot šo direktīvu un kā to īstenos.

Efektivitātes izvērtējums:

Direktīvas ieviešana izmaksā 25-57 EUR uz katru darbinieku

2/3 darba devēju vienalga izmantotu rakstisko dokumentu, pat ja direktīva nebūtu.

EFFAT - darba devējiem, kas neievēro sociālos standartus, būtu jāsamazina KLP atbalsts, kamēr nenodrošina labus, standartiem atbilstošus darba nosacījumus.

GEOPA norāda, ka pagājušajā gadā notika konsultācijas par spēkā esošo direktīvu un konsultāciju rezultāti tika prezentēti tikai šodien. Bet EK jau šodien uzdod nākamās diskusiju jautājumus.

GEOPA uzstāj, ka minimālo stundu skaits jau ir norādīts nacionālajā likumdošanā katrai dalībvalstij.

Nākamais jautājums par to, vai darbiniekam ir kāda atbildība? Piemēram, Polijā, pirms stāšanās darbā, darba devējam ir jābūt parakstītam darba līgumam, bet nākamajā dienā 20 no nolīgtajiem darbiniekiem neierodas darbā. Ko lai dara darba devējs? Norādām, ka direktīvā ir jābūt līdzsvaram, starp atbildību starp darba devēju un darbinieku.

ES ir daudz uzņēmumu, kur notiek ābolu, bumbieru ražas novākšana, kurš būs tas, kurš šo visu direktīvā prasīto informāciju nodrošinās?

GEOPA ekspertiem ir sarežģīti runāt par KLP, jo COPA/COGECA ir tā, kas runā par KLP. Kāda ir KLP saistība ar sociālo pīlāru?

EK ir publicējusi aprīļa beigās visus dokumentus, kas ir arī konsultāciju rezultāti - iespējams, ka visi nav paspējuši ar tiem iepazīties. EK atsūtīs saites uz šiem dokumentiem.

Dokumentu izveidošana, apstiprināšana notiks 4 gadu laikā, taču sociālajiem partneriem ir dotas 5 nedēļas laika 2.konsultācijai.

Ja EK izdos direktīvu, tas nozīmēs, ka visiem darba devējiem jāslēdz darba līgumi ar katru darbinieku.

GEOPA lūgs EK skaidrot, vai ir iespējama atsevišķa pieeja dažādām nozarēm, piemēram, arī Latvijā sezonas strādniekiem var nebūt rakstisks darba līgums.

EFFAT pārstāvis pauž viedokli, ka ir jābūt rakstiskai informācijai par sociālajām tiesībām darbiniekam, pirms viņš uzsāk darbu un turklāt šai informācijai būtu jābūt darbinieka dzimtajā valodā.

Kris Botterman - mēs uzskatām, ka mums vajag vairāk laika 2.konsultācijai.

EK - Eiropas Komisijā viss ir svarīgs, bet arī sarežģīts. No vienas puses mēs esam par ātru, no otras par lēnu. Mēs darām visu iespējamo.

EK informācija par nodarbinātību un sociālajām tiesībām.

Prezentācija pieejama pielikumā.

6. KLP reforma

EFFAT ierosina, ka tiem lauksaimniekiem, kur tiek atklāts nelegāli nodarbināts strādnieks, būtu jānoņem tiešmaksājumi. (Pielikumā EFFAT pozīcija).

LOSP eksperte

Sarmīte Babāne

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Zemkopības ministrija